

Markkinatoimikunta 22.3.2019

Eveliina Seppälä

Tasesähkön hinnoittelun tulevaisuus

FINGRID

Esityksen tavoite

- Kertoa tulevaisuuden muutoksista, jotka vaativat tasesähkön hinnanlaskennan uudelleen arvioimista.
- Esitellä mahdollisia vaihtoehtoja ja avoimia kysymyksiä tasesähkön hinnan laskentaan.

Huomioitavaa

- Hinnanlaskennan reunaehtoina pidetään eurooppalaisten kantaverkkoyhtiöiden yhteisiä ehdotuksia tasesähkön sekä säätöenergian hinnoittelusta. Nämä ehdotukset eivät ole vielä viranomaisten hyväksymiä.
- Esitetyt vaihtoehdot ovat yksinkertaistettuja ja myös muut kuin esityksessä mainitut vaihtoehdot ovat mahdollisia.

Muutoksia tulevaisuuden toimintaympäristössä

- Tulevaisuudessa automaattinen taajuudenpalautusreservi (aFRR) aktivoidaan säätöenergiamarkkinoilla, jolloin myös aFRR tuotteen muodostamat säätöenergian hintakomponentit ovat relevantteja tasesähkön hinnoittelun kannalta.
- Tulevaisuudessa pohjoismainen tasehallinta perustuu tarjousaluekohtaiseen tasepoikkeamaan nykyisen yhteisen taajuuden sijasta. Tällöin voi olla perusteltua pohtia, tuleeko tasesähkön hinnan heijastaa paremmin tarjousalueen säätötarpeen suuntaa.
- EU lainsäädäntö tuo sitovia reunaehtoja, jotka tulee huomioida laskentamenetelmää tehtäessä.
  - Lähtökohtana yhden taseen ja yhden hinnan malli sekä 15 minuutin taseselvitysjakso.
  - Mahdollisuutena käyttää tietyissä tilanteissa myös kahden hinnan mallia.

Tasesähkön hinnoitteluun liittyvä sidosryhmäyhteistyö

- Pohjoismaissa tavoitteena säilyttää harmonisoitu tasesähkön hinnan laskenta.
- Pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt ovat osana tasehallinnan projektia aloittamassa keskustelua, kuinka tasesähkön hinta tulee tulevaisuudessa laskea.
- Keräämme sidosryhmiltä palautetta kehitystyön aikana ennen lopullisesta hinnoittelumallista päättämistä.
- Lopullinen tasesähkön hinnoittelumalli tulee viedä kansallisiin tasevastaavien ehtoihin ja edellytyksiin, mikä vaatii myös kuukauden kestävän julkisen kuulemisen.
- Viranomaisten tulee hyväksyä uusi hinnan laskenta osana tasevastaavien ehtoja ja edellytyksiä.

Avoimia kysymyksiä

- Miten useasta säätöenergian hinnasta lasketaan yksi tasesähkön hinta?
- Value of avoided activation –arvon määrittäminen?
- Kuinka pullonkaulattoman alueen säätöenergian hinnan suunta saadaan kuvaamaan paikallista säädön tarvetta?
- Kaksihintamallin käyttö?

Useasta säätöenergiakomponentista yhdeksi tasesähkön hinnaksi (1/3)

- Kuten nykyisinkin, säätöenergian hinta on mukana tasesähkön hinnan määrittämisessä.
- Muutoksena nykyiseen, tulevaisuudessa taseselvitysajaksolla voi olla useita säätöenergian hintoja:
  - yksi mFRR säätöenergian hinta per taseselvitysjakso.
  - yksi aFRR säätöenergian hinta per säätöhinnan määräytymisjakso, joka on tulevaisuudessa todennäköisesti 1-10s. (esim. 4 sekunnin arvolla tämä tarkoittaisi 225 säätöenergian hintaa per taseselvitysjakso.)

**Kuinka johtaa useasta
säätöenergian hinnasta yksi
tasesähkön hinta?**

Useasta säätöenergiakomponentista yhdeksi tasesähkön hinnaksi (2/3)

Vaihtoehto 1

- Valitaan kaikista taseselvitysjakson aikana esiintyvistä säätöenergian hinnoista korkein tai matalin riippuen kumpaa säätösuuntaa hinnan on tarkoitus heijastaa.

Esimerkki

Tuote	Tarjousalueen tarve tuotteelle	Price
mFRR	10 MWh ylössäätöä	35 €/MWh
aFRR (yksinkertaisuuden vuoksi vain yksi hinta, voi olla enemmän)	20 MWh ylössäätöä	40 €/MWh

Tasesähkön hinnaksi tulee korkeampi, 40 €/MWh

Useasta säätöenergiakomponentista yhdeksi tasesähkön hinnaksi (3/3)

Vaihtoehto 2

- Lasketaan hinnoista suuntakohtainen, volyymipainotettu keskiarvo.

Esimerkki

Tuote	Tarjousalueen tarve tuotteelle	Price
mFRR	10 MWh ylössäätöä	35€/MWh
aFRR (yksinkertaisuuden vuoksi vain yksi hinta, voi olla enemmän)	20 MWh ylössäätöä	40 €/MWh

Tasesähkön hinnaksi tulee painotettu keskiarvo:
$$\frac{35 \frac{\text{€}}{\text{MWh}} * 10 \text{ MWh} + 40 \frac{\text{€}}{\text{MWh}} * 20 \text{ MWh}}{10 \text{ MWh} + 20 \text{ MWh}} \approx 38,3 \text{ €}$$

Vältetyn säädön arvo: Value of Avoided Activation (VoAA)

- Tasesähkön hintana voidaan tietyissä tilanteissa käyttää VoAA:n arvoa:
  - Niissä teoreettisissa tilanteissa, kun tarjousalueella ei ole säädön tarvetta.
  - Referenssihintana, jos kaksihintamenetelmää sovelletaan.
  - Referenssihintana tilanteissa, jossa pullonkaulattomalla alueella muodostunut säätöenergian hinta ei korreloi tarjousalueen säätötarpeen suunnan kanssa.
- VoAA tulee laskea kantaverkkoyhtiöiden eurooppalaisen ehdotuksen mukaisesti säätötarjouslistojen tarjoushintoihin perustuen.
- Pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden tulee kehittää menetelmä myös VoAA:n laskentaa varten.
- Todennäköinen mahdollisuus Pohjoismaissa on, että otetaan yksinkertaisesti säätötarjouslistalta ensimmäinen ylössäätö- ja alassäätötarjous ja lasketaan näiden tarjousten keskihinta.

Miten tasesähkön hinta kuvaa säätoenergian tarpeen suuntaa? (1/3)

- Eurooppalaisilla yhteisillä markkinapaikoilla säätoenergian hinta syntyy pullonkaulattomalla alueella.
- Pullonkaulattomalla alueella tapahtuu myös vastakkaisten tasepoikkeamien netottamista.
  - Säätoenergian hinta siis heijastaa koko pullonkaulattoman alueen säätoilannetta.
- Tulevaisuudessa Pohjoismaissa ajetaan tarjousaluekohtaista tasetta yhteisen taajuuden sijasta.
  - Tämä voi aiheuttaa tilanteita, jossa pullonkaulattoman alueen sisällä muodostuu tuotetta kohden vain yhtä suuntaa kuvaava hinta, joka heijastaa pullonkaulattoman alueen kokonaistasepoikkeamaa.
  - Pullonkaulattoman alueen sisällä voi kuitenkin olla useampia alueita, joiden tasepoikkeamien suunnat ovat päinvastaisia, jolloin suuremmalla alueella syntynyt säätoenergian hinta ei enää kuvaa kaikkien alueiden säädön tarpeen suuntaa.

Miten tasesähkön hinta kuvaa säätöenergian tarpeen suuntaa? (2/3)

Esimerkki:

- Oletetaan pullonkaulaton alue, joka koostuu kahdesta eri tarjousalueesta. Yksinkertaisuuden vuoksi oletetaan vain yksi säätötuote.
  - Alueella 1 on taseselvitysjakson aikana ylössäätötarve +100 MWh
  - Alueella 2 on taseselvitysjakson aikana alassäätötarve -50 MWh
  - Eurooppalaisilla markkinapaikolla nämä tarpeet netotetaan, jolloin lopullinen aktivoitava ylössäätömäärä on +50 MWh.
  - Oletetaan, että +50 MWh aktivoidaan yhteiseltä markkinapaikalta hinnalla 40 €/MWh. Hinta kuvaa siis ylössäädön suuntaa. Tämä antaa oikean hintasignaalin alueen 1 tasepoikkeamasta, mutta mikä on hintasignaali, joka alueen 2 tasevastaaville tulisi antaa?

 Miten laskea alueen 2 tasesähkön hinta?

Miten tasesähkön hinta kuvaa säätöenergian tarpeen suuntaa? (3/3)

- **Vaihtoehto 1**
  - Alueelle 2 käytetään samaa säätöenergian hintaa kuin alueella 1 tasesähkön hinnanlaskennan komponenttina. Tällöin hinnan suunta on alueen omaa tasepoikkeaman suuntaan nähden vastakkainen.
- **Vaihtoehto 2**
  - Alueelle 2 käytetään VoAA referenssihintaa.

Missä tilanteissa kahden hinnan mallia voi soveltaa?

- Yhden hinnan malli on tulevaisuudessa lähtökohta tasesähkön hinnoittelumenetelmälle.
  - Yhden hinnan malli tarkoittaa, että taseselvitysjaksolla kertynyt tasevastaavien yli- ja alijäämät selvitetään samalla hinnalla.
  - Joissain tilanteissa voi olla perusteltua, että tasevastaavan yli- ja alijäämän selvityshinnat eroavat toisistaan, tällöin sovelletaan kahden hinnan mallia.
- Eurooppalainen kantaverkkoyhtiöiden ehdotus taseselvityksen harmonisoinnista sisältää erilaisia tilanteita, joissa kahden hinnan mallia voi käyttää.
  - Pohjoismaisittain voi olla perusteltua soveltaa kahden hinnan mallia sellaisilla taseselvitysjaksoilla, joilla säätöenergiaa on saman taseselvitysjakson aikana tarvittu kahteen eri suuntaan.
  - Jos Pohjoismaissa päädytään käyttämään kahden hinnan mallia tietyillä taseselvitysjaksoilla, tulee kehittää selkeät säännöt, jotka määräävät miten luokitella taseselvitysjakso sellaiseksi, jolla sovelletaan kahden hinnan mallia.

Muutosten aikataulu?

- Tasesähkön hinnan laskennan muutokset ovat riippuvaisia toimintaympäristön muutosten aikataulusta, tarkkaa aikataulua on hankala ennustaa.
  - Kaikki oletukset toimintaympäristön muutoksista eivät välttämättä tule voimaan samanaikaisesti sitovan ehdotuksen reunaehtojen kanssa. Hinnoittelun muuttaminen ei välttämättä ole relevanttia ennen kuin aFRR markkina sekä uusi tasehallintamalli ovat käytössä.
  - Fingridin tavoitteena on, että tasesähkön uudistettu hinnoittelumalli tulee käyttöön aFRR energiamarkkinan, 15 minuutin taseselvitysjakson sekä uuden tasehallintamallin myötä.

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

The Fingrid logo consists of the word "FINGRID" in a bold, red, sans-serif font. The letters are closely spaced and have a slight shadow effect, giving it a three-dimensional appearance. The logo is positioned in the bottom right corner of the slide.

FINGRID